

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Hegyedévre	30 dinár
Egy órára	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Zápolya) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 21
Kiadóhivatali telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTANI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 88. szám.

Csütörtök, április 26.

A budapesti bomba-merénylet ügye.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, ápr. 18.

A bombamerénylet ügyében a rendőrség az egybegyűjtött adatok alapján három tettesre pontos személyleírást állapított meg. Egy székesfehérvári távirat szerint a rendőrség a tettesek egyikére hasonló villamost kalauzt letartóztatott, akinél nagyobb mennyiségű pénzt is találtak. Ma Budapestre hozták, kiállítását azonnal meg fogják kezdeni. A vizsgálóbíró Keó-Kucsera, Eötvös Károly és Németh István klubszolga további fogvatartását rendelte el.

Budapest, ápr. 18.

A Székesfehérvárott elfogott villamoskalauz Veszprémben azzal dicselkedett, hogy a klubrobbantásban részes. Megállapították, hogy a kalauz álneve utazgatott.

A nyomozás vezetője újságírók előtt kijelentette, hogy eddig semmi pozitív adat nincsen, de nem adják fel a reményt, hogy a tényállást kiderítik.

Az állami hivatalozók drágasági pótléka.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 18.

Az állami hivatalozók az egyetem dísztermében tiltakozó gyűlést tartottak, amelyen a drágasági pótlék kifizetésének megtagadása miatt protestáltak. Több felszólaló beszéde után azt a határozatot hozták, hogy az állami hivatalozók kéri a drágasági pótléknak huszonöt dinárra való felemelését és annak haladéktalan kifizetését.

Merénylet az ir miniszter-einök ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Dublin, ápr. 18.

Collins Mihály ir miniszterelnök ellen az éjjel revolveres merényletet követtek el. A miniszterelnökre hat lövést adtak le, de egyik sem talált.

Dublinban a hír óriási pánikot idézett elő. A lakosság tüntető felvonulásokat tartott s erélyesen követelte a büntetett és a mögötte álló politikai csoport kinyomozását és azoknak megbüntetését.

A Bánát székhelye.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 18.

Emlékezetes az a riadalom, amit annakidején az a hír keltett, hogy egyes országgyűlési képviselők az állam kerületi felosztásáról szóló törvényjavaslatnak a törvényhozó bizottságban történt tárgyalása alkalmával azt a javaslatot tették, hogy az új tiszai kerület székhelye ne Beeskerek, hanem Staribeesej legyen. A hír, a meglepetés első pillanatában képtelennek látszott, de csakhamar kitudott, hogy olyan aknamunkáról van szó, amely ha idejekorán nem akadályozzák meg, mérhetetlen károkat okozó csapat jelent nemcsak Beeskerek városára, hanem az egész Bánátra is. Ez március vége felé történt. A helyzet igen kritikus és veszedelmes volt akkoriban, mert a törvényjavaslatot március huszonnyolcadikán kellett volna a nemzetgyűlés elé terjeszteni és így tekintve, hogy csak rövid idő állt rendelkezésre a cselekvéshez, komolyan lehetett attól tartani, hogy Beeskerek és a Bánát kijátszása sikerülni fog. A vármegye és a város vezetői tehát azonnal hozzáfogtak az ellen óvintézkedések megtételéhez. Bogdanov József főispán március 26-án népgyűlést hívott össze Beeskereken. A népgyűlés megbotrányozással értesült az aknamunkáról, tiltakozó szavát emelte fel ellene és elhatározta, hogy monstre deputációt küld Beogradba, hogy ott a miniszterelnökkel és mindazokkal, akiknek az ügyre befolyásuk van, a terv keresztülvételének megakadályozását kérje. Ugyanakkor sikerült Nincsey Momesiló külügyminiszter, bánáti képviselőt Beeskerekre hozni, hogy itt a helyszínen tegye meg megfigyeléseit és győződjék meg arról, mennyire okatlan azok kíván-

sága, akik a kerület székhelyét Beeskerekről Staribeesejre kívánják áttenni.

A fenyegető veszedelem a küldöttség közbenjárására. Nincsey itten tett látogatása, de főleg az által, hogy az állam kerületi felosztását célzó javaslat március huszonnyolcadikán nem került tárgyalás alá, — elvonult fejünk fölött. Ez azonban nem azt jelentette, hogy végleg megmenekültünk tőle. Ugyanis az ellenpárt tovább dolgozott Staribeesej érdekében és igyekezett a minisztereket és a törvényt előkészítő bizottság képviselőit a szék helyváltoztatás tervéhez megnyerni.

A Bánát és Beeskerek város vezetőit ez arra indította, hogy szintén teljes sulyal lassanak hozzá igazunk megvédéséhez. A vármegye legutóbb tartott gyűlésén egy bizottságot kildött ki, amelynek tagjai dr. Emil Gavrilla, Rajity Szvetislav, Alekszity Bogolyub, dr. Várady Imre és dr. Vaszity Endre. A bizottság széles alapra fektetett memorandumot szerkesztett és ebben felsorolja mindazokat az okokat, amelyek történelmi, kulturális és gazdasági alapon bizonyítják, hogy a kerület székhelye más nem lehet, mint Beeskerek.

A memorandumot dr. Gavrilla Emil, dr. Várady Imre, dr. Gyurity Koszta, Alekszity Bogolyub és az összes járások küldöttségei április tizenkilencedikén Beogradba viszik és ott átnyújtják az összes minisztereknek, képviselői kluboknak és a Ház elnökének.

Minden okunk megvan a reményre, hogy a nagykonceptiójú memorandum végleg kivédi és elhárítja a Bánát és Beeskerek város létérdeke ellen folyó aknamunkát.

TÖZSDE

Április 18.

Zürich. (Nyitás.) Berlin 185, New-York 515, Milano 2840, Prága 1030, Budapest 62 és fél, Zagreb 165, Varsó 14, Wien 6 és ötnyolead, bélyegzett 7.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 176, New-York 514, London 2271, Páris 4780, Milano 2810, Prága 1035, Budapest 62, Zagreb 165, Varsó 14, Wien 640, bélyegzett 7.

Budapest. (Nyitás.) Dollár 783, Osztrák korona 10 és háromnyolead, Rubel 53, Lei 587, Szokol 1598, Dinár 980.

Budapest. (Zárlat.) Napoleon 3115, Sokol 1618, Dinár 995, Dollár 793, Lengyel márka 21 és fél, Lei 598, Lira 1325, Márka 285, Osztrák korona 10 és háromnegyed, Rubel 55 és fél.

Devizák: Berlin 278 és háromnegyed, London 3825, Milano 4400, Newyork 798, Páris 7375, Prága 1630, Wien 11, Beograd 257 és fél, Zürich 15425.

Az olaszok kiűrik Dalmáciát.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 18.

Az „Il Piccolo” jelenti: Szadarban megkezdődött az evakuálás. A városban az idegen intézmények közül még csak az olasz posta működik.

Az amerikai haditengerészet létszáma.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Newyork, ápr. 18.

A képviselőház Harding elnök indítványára elhatározta, hogy a haditengerészet személyzeti létszámát nyolcvanhatezer főben állapítja meg.

A muzulmán-párt ellenzékbe ment.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 18.

Megírta a „Torontál”, hogy Vilovity és Omerovity muzulmán-párti miniszterek a szerajevói muzulmán konferencia ismeretes határozata, illetve állásfoglalása miatt be fogják adni a lemondásukat. Mint most beogradi tudósítónk jelenti, a miniszterelnökségi iroda ma déltán vette át a két muzulmán miniszter lemondását tartalmazó táviratot.

Szerajevo, ápr. 18.

A muzulmán-párt kormányt támogató frakciója tegnap kiáltványt bocsájtott ki, melyben elégedetlenségét és rosszalását fejezi ki afölött, hogy a párt többsége az ellenzéki politikát választotta. A maga részéről továbbra is a kormány oldalán harcol a muzulmán érdekekért, mert csak így látja elérhető a párt céljait.

Beograd, ápr. 18.

Vilovity és Omerovity lemondása váratlanul érkezett meg s így megkombinációk sem merültek fel arra nézve, hogy kik foglalják el a megüresedett két tarcát. Egyelőre tehát kérdés marad, hogy két muzulmán vagy 2 más párti politikus lesz-e a miniszter. Hír szerint a csütörtöki minisztertanácson fognak majd efelől dönteni.

A népünnepély második napja.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 18.

Az oroszországi éhezők és a helybeli orosz kolónia segélyezésére rendezett népünnepély első napjának erkölcsi sikereiről, mely mindenképpen nagyvároshoz is méltó arányú volt s szokatlanul szép keretek között folyt le, már tegnapi számunkban beszámoltunk. A sok látni való, a rengeteg inyece falat és ital, mely árusításra került, a kellemes kertsétány, a legmesszebbmenő igényeket is kielégíthette. Ha azokat keressük, akik ezt az élvezetes szórakozást megrendezték s munkájukkal az ünnepély sikere érdekében fáradoztak, ott találjuk Bogdanov Jócóné dr. főispánné és Rajity Szvetisláv alispán főrendezőknél kivül a helybeli orosz kolónia, a beeskereki jótékony nőegyletek és az uritársadalom színe-javát. Valamennyi fáradhatatlanul buzgólkodott azon, hogy minél impozánsabb legyen, minél szebb képet nyújtson a népünnepély s ez a közös akaratuk eredménnyel is járt, a mennyiben a legteljesebb mértékben beteljesedett.

Tegnap, az ünnepély második napja, reprize volt az első nap látványosságainak. Még mindig oly mozgalmas tarka élet uralkodott a termekben s a kertben, mint az első napon. A tegnapi ünnepély egyik slágere volt különben a tombola ki-sorsolása, amikor is kiosztották a rengeteg dízesnél díszesebb nyerményt. Este, mintegy vezényszóra, elűntek a termekből a sátrak, az asztalok elkerültek az utcából s a pompás díszítésű, pazar kivilágítású díszteremben kitűnő cigányzene vig muzsikája mellett táncra perdült a fiatalság.

Ami a két uapos ünnepély anyagi sikerét illeti, a rendezőség kellemesen csalódott, amennyiben a várt összegnél jóval több bevétel folyt be. Az összegezek, a kiadások es bevételek összeállítását most történik s így csak hozzávetőlegesen állapítható meg a jövedelem nagysága. Az első nap bevétele meghaladta a huszonegyszeres dinárt.

A sorok leírásánál lehetetlen hálával nem gondolnunk a beeskereki közönségre, mely nem tagadta meg ez alkalommal sem az áldozatkészséget, hanem tehetségéhez mérten ki-ki hozzájárult az országos akció sikerének előmozdításához. Doszitej nisi püspök szavai csengnek fülünkben: 240 dinárral megmenthető egy emberélet. Mennyi embert mentett meg e két nappal Beeskerek...

Ujabb földrengés Délserbiában.

Beogradi tudósítónk jelenti: Aranyszlovácon husvét hétfőjén ismét erősebb földrengés volt. Háromszor megújuló lökés rázkodtatta meg a talajt. Az emberek ijedten menekültek ki a házaikból, azonban a földrengés ez alkalommal semmi kárt sem tett az épületekben.

Véget ért a pesti vas- és fém-munkások sztrájkja. Budapestről táviratozza tudósítónk: A vas- és fém-munkások szervezete és a munkaadók szövetsége közötti tárgyalások tegnapra végre egyezséghez vezettek. A vas- és fém-munkások tegnap már megkezdették a munkát.

A genuai konferencia alkonya.

A német-orosz békeszerződés hatása. — „Fátyolt borítanak a multra.” — Nincsity a rapalloi egyezség módosításáról.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Genua, ápr. 18.

A Genuában megkötött német-szovjet-orosz szerződés tulajdonképpen nem egy közönséges értelemben vett konvenció, hanem egy formális békeszerződés. A szovjet delegáltak és a német kiküldöttek kedden aláírják a genuai békeszerződés okmányait, amelyek szerint a két ország helyreállítja egymás között a régi viszonyt s lehetőséget nyújt a diplomáciai és konzuli kapcsolat felvételére. Német részről közölték a hírlapírókkal, hogy a tárgyalásokat már Berlinben megkezdették, de csak akkor tettek túl magukat a konferencia keretein, amikor az oroszokkal való magántárgyalások Genuában megindultak.

Az entente delegáció azt véli, hogy az új békeszerződés Genua szempontjából nagyon komoly helyzetet teremtett.

Genua, ápr. 18.

Németország és Oroszország közötti tárgyalások husvétvasárnap befejeződtek. Szerződésük a teljes kölcsönösség alapján épült fel. A szerződés a diplomáciai és gazdasági összeköttetést szabályozza. A kártérítési igényeket elintézték tekintik. Más államokhoz viszonyba szerződésük nem avatkozik bele.

Genua, ápr. 18.

A német félhivatalos szerint az aláírt német-orosz szerződés úgy jellemezhető, hogy a két kormány fátyolt borít a multra s lerakja az alapját a jövőre együttes újjáépítésnek.

Páris, ápr. 18.

A „Matin” a német-orosz békeszerződéssel kapcsolatban ezeket írja: Barthou, amikor köztudomásra jutott a német-orosz szerződés, kijelentette, hogy ezáltal nem vesz részt semmiféle olyan gyűlésen, amelyen a németek is jelen vannak. A „Matin” szerint a szövetségesek delegáltjai ma délelőtt határoztnak további magatartásukról.

Genua, ápr. 18.

Tagadhatatlan, hogy a konferencia legkritikusabb óráit éli. A békeszerződés híre a szövetségesek körében leirhatatlan izgalmat keltett. A franciák úgy érzik, hogy a konferenciának vége. A francia delegáció kieszközölte a szövetséges és társult hatalmaknál egy hivatalos nyilatkozat kiadását, amely a helyzet kialakulása következtében megváltoztatott állásfoglalást ismerteti.

Genua, ápr. 18.

A sok mindenféle találgatásnak maga Nincsity külügyminiszter vetett véget, aki ma a jugoszláv-olasz tárgyalásokat illetően egy újságíróknak a következőket mondta:

A legfontosabb kérdést illetően, Fiuméről és Záráról a jugoszláv és olasz képviselők azonnal eszmecsere-t folytattak. Először is Záráról beszélünk, mert ezt mindkét részről a könnyebb kérdésnek tartjuk. Ami Fiumét illeti, — mondta a miniszter — be kell vallanom, hogy sokféle nehézség merült fel. Te-

kintve úgy a jugoszláv mint az olasz közvélemény érzékenységet, egyelőre ennél többet nem mondhatok, mert nem szeretnék félreértéseket felidezni. Arról azonban biztosíthatom, hogy a tárgyalások a legbarátságosabb alapon folynak s mindkét részen meglátszik a kölcsönös megértés. A sajtó egy része azt állította, hogy mi a rapalloi szerződés revíziójáról tárgyalunk. Valójában pedig csak a szerződés végrehajtásáról van szó, olyan végrehajtásról, mely mindkét kormány meggyőződése szerint a két ország közötti jövőszony alapja.

Az SHS királyság külügyminisztere a kisentente állásfoglalásáról is nyilatkozott, ezeket mondván:

Nehéz volna ma a konferencia eredményéről beszélni. Reánk nézve azonban megnyugtató, hogy a Cannesban történt megállapodások úgy a betűje, mint a szelleme értelmében be lettek tartva. Mindazokban a kérdésekben, melyek a konferencia elé kerültek, Bratianu, Benes Skirmunt és én teljesen egyetértünk s mindennap érintkezésben állunk. A genuai konferenciának reánk nézve meg lesz az eredménye: az, hogy Európa előtt beigazolja a mi egységünket és a szövetségesekkel való közös akció lehetőségét.

Ma délelben Nincsity felkereste Schanzer olasz külügyminisztert, kivel az adriai kérdésről tárgyalt, utána pedig ebédre vendége volt olasz kollégájának. A tárgyalásokat husvét után folytatják, miután az olasz delegátsók egy része Rómába tölti az ünnepeket.

Genua, ápr. 18.

A valutaügyi bizottság tegnap Sir Robert Horne elnöklésével ülést tartott, amelyen a váltóárfolyamok stabilizációjának kérdését tárgyalták. Az ülésen azt az eszmét vetették föl, hogy a különböző jegybankok lépjenek egymással kooperációs viszonyba.

Genua, ápr. 18.

Tegnap értesítették az orosz delegációt, hogy feltételeik elfogadhatatlanok. Az általános nézet az, hogy az oroszok engedni fognak álláspontjukból, különösen ami a háború előtti állami adósságok kérdését illeti. Az orosz delegáció újabb utasítást vár Moszkvából. Hír szerint annyit kijelentettek máris, hogy hajlandók saját követeléseik teljesítését tizenöt esztendőre felfüggeszteni.

Genua, ápr. 18.

A „Laboro” közli Benes nyilatkozatát Csehország jövőre magatartásáról. Kijelenti, hogy Csehországnak kötelessége megtartani szilárd pozícióját, mert egyrészt a kommunisták, másrészt a reakciós monarchiának hódoló reakciók közötti vámszövetséget vissza kell utasítania, mert ez csak viszálykodásnak lehetne forrása.

Genua, ápr. 18.

Tegnap délután négy órakor a Carlo Felice színházban a külföldi újságírók tiszteletére fényes estély volt. Az összegyűlt hírlapírókat Capra olasz képviselő üdvözölte.

HIREK

Kettős házasság. Csütörtökön, e hó 20-ikán este 6 órakor oltárhoz vezetett Stein István Weninger Gizellát és Sárk Gyula Weninger Ilonkát, Weninger József egyházi karnagy leányait.

Eljegyzés. Kobn Nándor, a Rossia-Fonciére Biztosító Intézet tisztviselője eljegyezte Steiner Flórával Veliki Torákon. (Minden külön értesítés helyett).

Vasuti mozdonyokat szállít Németország. Beogradi tudósítónk jelenti: A kormány megbízásából egy három tagból álló bizottság ma este Berlinbe utazik, hogy ott átvegye a Németország által jövótétel címén az SHS államnak szállítandó vasuti mozdonyokat.

Agyonlőtték Talaat pasa fivérét. Berlinből jelenti: Az éjszaka az Uhlandstrasse sarkán két fiatalember rálőtt két férfira. Az egyik meghalt, a másik súlyosan megsérült. Az áldozat állítólag Talaat pasa fivére.

Eljegyzés. Bayer Rózsika és felsőszőlősi Szöllősy Béla jegyesek.

Fiumei diákok Rómában. Rómából jelenti: Ötven fiumei diák érkezett tegnap Rómába, ahol a faszisták ünnepélyes fogadásban részesítették őket.

Halálozás. Öszinte igaz részvételt keltett városszerte tegnap a gyász-hír, amely dr. Dellimanics Lajosné halálhírét hozta Bécsből. Az elhunyt hosszú hónapok óta volt Bécsben, ahol gyógyulást keresett bajára. Legutóbb egy hónappal ezelőtt Badenbe ment és egy ottani szanatóriumban vette fel magát. Látszólag javulás mutatkozott az utóbbi hetekben állapotán, de az orvosi tudomány csodát nem tudott művelni és gyenge szervezetén folyó hó 14-én urrá lett a halál. A halálesetet az teszi különösen tragikussá, hogy férje dr. Dellimanics Lajos hosszabb idő óta nem tudott Bécsbe utazni és így nem lehetett ott halál-los ágyánál. Beeskerek uri társadalma, amely sok szeretettel emlékszik vissza Dellimanics Lajosné ritka szeretetreméltó egyéniségére, öszinte részvételt osztózik a család nagy gyászában.

Nincsity látogatása Jelena hercegnőnél. Genuából jelenti: Nincsity Momcsiló dr. külügyminiszter tegnap meglátogatta a francia rivierán tartózkodó Jelena hercegnőt.

Károlyi Mihály laptudósító irodája Bécsben Károlyi Mihály az utóbbi időben ismét a politikai aktivitásra törekszik. Ennek elérése céljából állandóan tárgyalásokat folytat a beogradi kormánnyal, amelytől terveinek végrehajtására segítséget remél. Károlyi azonban nemcsak az utódállamok kormányait, hanem azok közvéleményét is meg akarja nyerni a maga számára. E célból bécsi exponensei által megindította régi könyvgyűjtését, a „Politikai Híradó”-t. Ennek a könyvgyűjtésnek az a célja, hogy állandó információkkal lássa el az emigránsok bécsi sajtóját és, hogy a nemzeti államok magyar újságjaiban is Károlyi-párti cikkeket helyezzen el. A Politikai Híradó a baloldali emigránsok szövetsége, Lovásztyék ebben nem vesznek részt. Károlyi akciója egyébként nagyarányú ígérkezik, mert hívei mindent meg akarnak tenni, hogy az utódállamok magyar sajtójának informálását ők végezzék.

Zsaroló detektívek. Novisadról jelentik: A novisadi törvényszék büntető tanácsa tegnap ítélkezett Vicsovaeski Zsiva és Sovnyanszki Zsiva detektívek felett, akik ellen az volt a vád, hogy megvesztegettek magukat. A két detektív — a vádirat szerint — ugyanis elment egy Stein nevű novisadi kereskedőhöz, akinek azt mondották, hogy különféle adataik vannak a birtokukban, amelyek Stein illegális valutaüzleteit bizonyítják, de ha fejéukint ezer-ezer dinárt ad át nekik, elállanak a feljelentéstől. A kereskedő a rendőrséghez fordult tanácsért, ahol azt javasolták, hogy fizesse ki nekik a kívánt összeget, a pénzt azonban jelölje meg. Így persze rajtakapták a detektíveket, akik azóta vizsgálati fogságban ülnek. A novisadi büntető tanács Sovnyanszkit bűnösnek találta és elítélte három évi fegyházra és tíz évi hivatal-, politikai jogvesztésre, Vicsovaeskit ellenben felmentette, mert a vádat nem látta bebizonyítottának. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett.

Az angolok érdeklődnek Wrangel után. Londonból jelentik: Az angol külügyi hivatal rádió útján az SHS kormánytól Wrangel orosz tábornok tartózkodási helye felől érdeklődött.

Az Egyesült-Államok bevándorlási törvénye. Washingtonból táviratozza tudósítónk: A szenátus a bevándorlási törvényt 1924 június elsejéig meghosszabbította.

Köszönet. Löwy Gyula ur elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címén a Chevra Kadisa javára adományoztak: Sonnenfeld József ur és családja 50, Fischer Jakab ur (Kanak) 200, Brummer Béla ur és neje (Kikinda) 200, Freund Zsigmond és neje (Kanak) 200, Lendvai Márton és Jenő urak 200, Pollák Zsigmond ur és családja 120, Klinenberg Lajos ur és családja (Timisoara) 200, Freund Jánosné urnő és leánya 100, Fischer Angéla urnő (Kanak) 120, öz. Löwy Gyuláné urnő 200, Rosenfeld Samu ur családja 200, Müller Ignác ur 50, Günsz Gábor ur és neje 60, Hungária Gőzmalom R.-T. 1000, összesen 3300 koronát.

A görög király és trónörökösne betegsége. Athénből érkező jelentések szerint a görög király és Erzsébet trónörökösne betegségében javulás állott be. Az orvosok remélik, hogy mindketten rövidesen elhagyhatják a betegágyat.

Tokióban nagy tüzvész volt. A Reuter távirati ügynökség jelentése szerint Tokióban tegnap leégett az Imperial-szálló. A kár egy millió font sterling. A szállóban több ember benne égett, közöttük a milliaresi görög konzul is.

Beöthy Zsolt állapota súlyos. Budapestről jelentik: Beöthy Zsolt napok óta súlyos betegen fekszik. Az orvosok a legrosszabbtól tartanak. Tegnap az állapota változatlanul súlyos volt.

Nemzetközi gazdasági kongresszus. Prágából táviratozzák, hogy Prágában április 24-ikétől május 24-ikéig bezárólag gazdasági kongresszust tartanak, melyen harminc európai és több amerikai állam részt vesz.

Take Jonesku tifuszbeteg. Rómából jelentik: Take Jonesku Rómában hirtelen megbetegedett. Az orvosok tifusz tüneteit állapították meg. Take Jonesku állapota igen súlyos.

Létrejött a germán-szláv szövetség.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Genua, ápr. 18. Vasárnap késő éjjel megjött Berlinből a birodalmi elnök távirata, melyben hozzájárul a szerződéshez. Ezzel a ténnyel a békeszerződés

végrelegessé vált s annak csupán az aláírása van hátra. Az aláírás és a különféle formalitások hír szerint ma, kedden délután mentek végbe.

Egy orosz Wrangel katona tragédiája.

Dráma a Béga-parton. — Browninggal szíven lötte magát. — Mit mond a menyasszony?

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 19.

Ma reggel a zárda mögötti béga-parton holttestre bukkantak a járókelők. A holttest mereven kinyulva feküdt a zárda nagykapuja előtt, kabátja a mellén kihajtván volt s fehér testén a szíve tájékán, egy kerek piros folt jelezte a halál vonalát. Orosz katonaruhája bemoeskolódott a fekete sártól, eszímája belemélyedt a csunya pocékba, haját néha elfakult arcába csapta a szél. Fialat gyermekember, alig husz-huszonegy éves lehet.

Egy-kettőre ott terem a rendőrség és Becker egészségügyi rendőr. Szürke koporsóba fektetik, melleje rakják a vékonyka fakeresztet s kiviszik a halottas kamrába. A szegény orosz életére ezzel pontot tesz a krónika.

A rendőrségi őrszobában fiatal, szőkehajú, kisírt szemű leány szomorkodik. V. Zojának hívják s messze Oroszországból való, mint az a szegény fiatalember. Kérdéseinkre nagy, okos szemeit ránkmereszti, s lassan, szóttagolva, megszólat panaszos hangján. Itt-ott szünetet tart, mélyet sóhajt, majd szomorúan hajtja le bus fejét. Híába, a fájdalmak és az átélt izgalmak nagyon megviselték.

Alexander Zaperozsecnek hívják, mindössze huszonegy éves volt, a vőlegényem. Éjfélig együtt szórakoztunk a népiünnepélyen, aztán pedig felkerekedtünk, hogy Alexander hazakísérjen. A vármegyeházától a Bonnáz-utcán át jöttünk a

Brigadir Risztitya (Aradáci) utca felé. Vőlegényem az uton keveset beszélt, nagyon lehangoltan viselkedett, úgy hogy szomorúsága, bár többször észleltem nála ezt a kedélyállapotot, mégis szokatlanul hatott rám s valami megfoghatatlan nyugtalanság érzete vett erőt rajtam. Mintha kísérelték volna szegény, jó vőlegényemet, egész más volt mint máskor.

A Kurländer-féle fatelep előtt hirtelen otthagytam Alexander s szó nélkül elment. Hogy hová, nem láthattam. Igyekeztem utána menni, hívtam is, de mindhiába. Éreztem, hogy vőlegényem most megvalósítja annyiszor hangoztatott szándékát: öngyilkos lesz. Hisz magánál hordja a kis browningot is. Sejttemem tényleg nem esalt, néhány pillanat múlva lövés dördült el a Béga felől s én kábult fővel, szinte eszméletlen kívül hazavánszorogtam... Alexandernek vége...

Utolsó szavai esendes zokogásba fulladnak. Bus fejét apró kezeibe ejti és sir, ahogyan csak egy fiatal menyasszony sirni tud. A könnyek érte hullottak.

A rendőrség a vizsgálatot megindította s bejelentette az esetet a beeskereki ügyészségnek is. A holttest felboncolását illetőleg még nem adtak utasítást. Érdekes, hogy a browning, amellyel Zaperozsec agyonlőtte magát, még ezideig nem került meg.

Kalendárium, a Szerkesztő üzenetei és a Szépségápolás teszik teljessé az új szám gazdag tartalmát. Az Új Idők előfizetési ára Jugoszláviában negyedévre 25 dinár, mely összeg a Magyar Általános Hitelbank szubotivai fiókja útján utalható át a kiadóhivatal címére Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal.

Átutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár.** Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon 16. szám.

HÁZIKINCS mindenki számára Feller patikus jó illatú „Elsa-Fluid”-ja, a legjobb szer a tagok és a hát bedörzsölésére, mint kozmetikum a fogak, foghús, száj, fejbőr ápolására. Erősebb és jobb, mint a sóborszesz. 3 duplaüveget vagy 1 speciális üveget csomagolás és portóval együtt 72 K-ért küld: **FELLER V. JENŐ** Stubica Donja, Central 202. sz. (Hrvatska). ce

Véres husvét Muzslyán.

Félholtra verték a határban.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 18.

A két napos ünnep alatti koreszmázás s az ezzel összefüggő nagyarányú ivászat Muzslyán ez alkalommal sem maradt eredménytelen. Husvét hétfőjén este a falu határában egy borzasztóan összevert férfit találtak, akinek fejét a hatalmas sérülések egészen elborították.

A felismerhetetlenségig összevert embert bevitték a községbe, ahol az első segélyben részesítették. Csak amikor lemosták az arcáról a rászáradt vért, akkor állapíthatták meg személyazonosságát. Kitént, hogy a megtámadott Baló Benedek, 25 éves felsőmuzslyai napszámos. Hogy mi lehet a véres verekedés előzménye, hogyan történt a támadás s a tettes személyét illetőleg eddig semmi pozitívumot nem tudtak megállapítani, mert Baló mindezekig nem tért eszméletehez.

A szerencsétlen napszámost tegnap este behozták a beeskereki közkórházba. Az esetet bejelentették a királyi ügyészségnek is, a melynek utasítására megindult a nyomozás. A csendőrség már a tettes nyomában is van.

Sport

A husvétünnepnapok mindenfelé a footballsport „nagyhetének” is számítanak. Gondos egyleti intézködés el nem mulasztják, hogy valami vendégesapattal ne kedveskedjenek a közönségnek. A vajdasági sport góppontok ki is használták ezt a kedvező konjunkturát, melynek ezuttal mindenféle gyönyörű idő is kedvezett, egyedül városunkban játszottak az öt ünnepnap alatt egy egyetlen mérkőzést. Ez a körülmény mutatja legkiáltóbban szomorúan elhanyagolt footballsportunk állapotát, aminek még csak hozzájárul az a szomorú tény, hogy a közönség „fizető” része ugyiszólván eltűnt s a vasárnapi bajnoki mérkőzések alig 60 fizető néző jelent meg. Ehhez azt hisszük, nem kell kommentár, de reméljük, hogy egyesületeink vezetői végre talán mégis belátják, hogy minden egyesület érdeke a másiknak támogatása, mert csak ez teszi lehetővé az egyesületek erkölcsi, de egyúttal éppen oly fontos anyagi boldogulását. A bánati bajnokságok folytatása ezuttal a papirformának adott igazat, egyedül a Viktória nagy goalarányú győzelme jött váratlanul. Az Obility—Slavia mérkőzés kiáltó példája volt a goalképtelen csatárjátéknak, míg a ZsSE—ZsTK mérkőzés tulerős volt s ugyancsak felizzgatta a zomboljai kedélyeket.

Novi Sadon a Kadima vendégszerpelt s a legjobb vrsaci és debeljaesai játékosokkal felálló csapata, mindkét napon goalnélküli eldöntetlenül ért el a NAK, illetve Mak-kabi ellen. Mindenesetre a két novisadi egyesület lábában érezte egymás elleni nagyszombati bajnoki mérkőzését, mely szintén goal nélkül végződött.

Eredmények:

Obility—Slavia = 0:0. Bíró Balázs (Viktória). A nagy szél ugyan csak károsan befolyásolta az amúgy sem túlságosan goalképes csatárso-

Duim Dánielt kiutasítottak Ausztriából. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: A bécsi Polizeidirektion Duim Dánielt, az ismert holland milliárdos valutacsallót, aki a bankokkal történt kiegyezés után visszatért Bécsbe, mint nem kívánatos idegent, kiutasította. Duim a kiutasítási végzés ellen a közigazgatási bírósághoz felfolyamodással élt. Így, míg a felelkezés sorsa eldőli, egyelőre Ausztriában maradhat.

Herczeg Ferenc képes hetilapjának, az Új Időknek új számában „Megbocsájtani” címmel írt érdekes és mély vezércikket. A lap új száma számos művészi és időszzerű kép mellett közli Csató Kálmán új regényének és Pierre Benoit szenzációs Sóstó-jának folytatásait. Somlyó Zoltán és Dobosi Pécsi Mária elbeszéléseit, W. W. Jakobs pompás humoreszkjét, Czobel Minka versét, két finom Petrarca fordítást és a szerkesztő elmés „Ellesett párbeszede”-it a színművészeti tanácsról. Irodalmi művészeti rovat, a Magyar

rok munkáját s mindkét fél kiaknázatlanul hagyott egypár holtbiztosnak látszó helyzetet. A Slavia új háttérrel Egyedivel kísérletezett, aki elég jól bevált, de Hermannak a csatársorba állítása már kevésbé volt szerencsés gondolat. Az Obility Kolm helyén tartalékkal állt fel, de ismét szerepelt Moity. Jó volt Gavrilov, Ströbl, de a jobbszélső és Vitvinsky ezuttal elég gyengén szerepeltek, amiben nagyrésze volt, hogy Vitvinsky háboruba keveredett a Slavia jobboldalával.

Az első féldő utolsó perceiben Thumó három méterről lő mellé egy biztos labdát s a féldő nagyrészt is a Slavia dominálja. A második féldőben megváltozik a helyzet s a szél ellen játszó Obility van nagy fölényben, de Nedity, majd Moity hagynak kiaknázatlanul több biztosnak látszó helyzetet.

ZsSE—ZsTK = 2:1 (1:1). **Biró:** Kaufmann (ZsSE). Miután a Becskerekéről várt bíró elmaradt, Kaufmann vezette a mérkőzést, ami a ZsTK híveit állandó izgalomban tartotta. Így történt azután, hogy egy touch bedobásból eredő konfliktusnál a ZsTK bal halfja megsérti a bírót, aki őt, majd hasonló ok miatt egy társát kiállítja. II-esből egyenlített ki a ZsSE, majd a második féldőben visszaeső ZsTK ellen a győztes goalt is megszerzi.

Viktória—ZsTK = 5:1 (4:0). **Biró:** Kaufmann. A Viktória nagyarányú győzelme a nagyszerűen játszó csatársor érdeme, mert míg a mezőnyben talán többet volt a ZsTK frontban a kapu előtt, főleg az első féldőben, megmutatták a kék-sárgák, mi a goalképeség. A Viktóriából hiányzott Biedermann és Stefkovity, de Viel és a center-half helyén játszó Horváth mindképpen méltóak voltak elődeikhez. Nagyszerű napja volt a csatársorban Cserniknek, akinek mind az öt goal előkészítésében része volt. A csapat különben a második féldőben erősen visszaesett, de Oláhnak ezuttal nagyon jó napja volt. A ZsTK csapatközönsége semmikepp sem érvényesült, legjobbak a balhalf és a jobbszélső voltak. — A Viktória az első percben éri el a vezető goalt, ugyanis Csernik nagyszerű beadását Karácsonyi kapustul együtt a goalba nyomja. A 7. percben Csernik centerét Balázs Pfeifferhez tolja, aki helyezett lövése menthetetlen. A harmadik goalt Csernik csavart lövése eredményezi a 20-ik percben, amit a 30-ban Kovalszky szép lövéssel 4-re szaporít. Közben egy II-est Wechelsberger félre lő, majd egy biztos goalnak látszó lövést Oláh bravúrosan, elvetéssel menti. A második féldő 30-ik percében a jobbszélső lövése balra falsól és a befutó balszélső menthetetlenül berugja. Az utolsó percben Csernik előre adott centerére Balázs ráfut és bombaszerű lövés sel lövi az 5-ik goalt. Kaufmann jól bíraskodott, de az offsidek megítélésénél nem veszi tekintetbe, hogy aki nincs játékban, offside állásáért nem büntethető.

Bega Sv. Djurdj község előjárósága közhírré teszi, hogy **a parkvendéglő** egyelőre nem kerül eladásra.

Olaszország szoros együttműködést kíván a kisentente-al.

— A „Torontál” genuai konferenciára kiküldött tudósítójától —

Genua, ápr. 17.

A nagy gazdasági konferenciával párhuzamosan több állam egészen más irányú nemhivatalos tárgyalásokat kezdeményezett. Az itt időző diplomaták és államférfiak felhasználták az alkalmat és különböző, államaikat érdeklő kérdésekről tárgyalásokat tesznek. Így Rapallóban már napok óta megbeszélések folynak az olasz delegátusok és a jugoszláv diplomaták között. Ezek a megbeszélések tulajdonképpen a fumei kérdés rendezését célozzák, de ezenkívül sokkal messzebbmenő céljaik is vannak. Nem kevesebbről van szó, mint hogy Olaszország formálisan csatlakozzék a kisentente-hoz. Schanzer külügyminiszternek ez már régi terve és sohasem titkolta, hogy az SHS. királysággal az összes vitás kérdéseket rendezni akarja és ennek megtörténte után szoroson együtt akar működni a kisentente-al. Schanzer külügyminiszter ugyanis úgy véli, hogy csak akkor biztosítható Európa békéje, ha a különböző államcsoportok egymással szoros összeköttetésben vannak. Éppen ezért Olaszország hivatalos közvéleménye nagyon melegen fogadta Lengyelország és a balti államok szövetkezéséről szóló híreket. Ez a szövetség ugyanis azt jelentette, hogy a kisentente szoros összeköttetésbe kerül a balti államok szövetségével. Lengyelország ugyanis tagja mindkét államalakulatnak és így a két hatalmi csoport között a kapocs szerepét játszhatja. Ugyanezt a szerepet akarja betölteni a nagyhatalmak és a kisentente között Olaszország. Éppen ezért Schanzer külügyminiszter szakított elődjének politikájával és mindinkább Jugoszláviára, illetőleg ezen át a kisentente felé orientálódik. Miként említettem, Rapallóban napok óta fesztelen megbeszélések folynak a jugoszláv delegátusok és az olasz diplomaták között. Ezekről a megbeszélésekről jugoszláv diplomáciai körből a „Torontál” kiküldött tudósítója ma a következő felvilágosítást kapta:

— A tárgyalásokat Schanzer külügyminiszter kezdeményezte és az első napokban személyesen irányította. Ezt kiemelem azért, mert Schanzer külügyminiszter őszinte köszönetet érdemel. Az olasz diplomaták, akik velünk a tárgyalásokat folytatják, át vannak hatva az őszinte békeszeretettől és a legnagyobb előzékenységgel iparkodnak a megegyezést létrehozni. A részletekről ma még korai volna beszélni, de annyit mondhatok, hogy Olaszország és az SHS királyság megegyezése biztosítottnak tekinthető és így Olaszországot sikerülni fog a kisentente munkájába bekapcsolni. Remélem, hogy az összes vitás kérdésekre, úgy Fiuméra, mint Albániára, Montenegróra és a többi adriai problémákra vonatkozólag végleges megegyezést hozhatunk

létre és így az összes problémákat, amelyek a viszály magvát hordják magukban, véglegesen kiküszöbölhetjük.

Ez a jugoszláv körökből eredő információ teljesen összhangban van egyéb értesüléseimmel, úgy, hogy a rapallói tárgyalások sikeres befejezése biztosítottnak tekinthető...

Ugyanakkor, amikor a kisentente fenti sikeréről számolhatok be, egy magyar kudarcról is meg kell emlékezni. Magyarország, miként ismeretes, a genuai konferencián a nemzeti kisebbségek ügyét is rendezni akarta. Sajnos ez a terv kudarcot vallott. A nemzeti kisebbségekről ugyanis még sok szó fog esni a genuai konferencián, azonban kötelező határozatokat nem fognak hozni. Benes külügyminiszter már a második napon, amikor Bethlen miniszterelnök a nemzeti kisebbségekről szóló javaslatát előterjesztette, élénken tiltakozott annak tárgyalása ellen. A tárgyalást megakadályozni nem tudta, azonban bizonyos az, hogy úgy fogja Franciaországgal és az albizottsággal résztvevő kisentente államokkal elintéztetni, hogy az ki fogja mondani, hogy a genuai konferencia a nemzeti kisebbségek ügyében nem illetékes, a nemzeti kisebbségeknek már van fórumuk: a Népszövetség és ezért Bethlen javaslatát a Népszövetséghez fogják átutalni. **W. Ak.**

Eladó két egytagban fekvő **HÁZHÉLY**, mely egyben gyümölcsös (48 db fajgyümölcsfa) és veteményes kert; továbbá egy hálósobaberendezés (faragott keményfából) és egy konyhaberendezés, továbbá egy nyomós-szivós kut teljesen komplett és egy kaptár 1 család méhével. **BARTHA, Vrác.**

Sichere Existenz!
Ein Haus
in Neuworbaz (Bačka) am lebhaftesten Platze gelegen samt gut gehender **BUCH- UND PAPIERHANDLUNG** ist sofort zu verkaufen. Näheres: **Horovitz & Sohn, Pančevo.**

Utazó,
ki mezőgazdasági gépek eladásában járatos, a szerb, német, lehetőleg magyar és román nyelvet bírja, kerestetik. Ajánlatokat **Pančevo Postafiók 9** kérünk.

Belgradi Aszfalt és Kátrányvegyitermékek Gyára Beograd
Vuk-Karadjica 6.

Gyártmányai:
Grozit bőrfedőlemez, aszfaltlemez, kátránylemez, aszfalt-eliszigetelőlemez, kőszénkátrány, karbolineum, facement, szurok, vaslacc, aszfalt Bitumen, stb.

Sürgőnycim: **Grozit Beograd.**
Telefon: 806. Telefon: 809.

Tranzit-és elvámolóvállalat.

Be- és kiviteli áruszállításokat külföldről pontosan és lelkiismeretesen, szigorúan szolid áron intéztek el.

Lepedat Dusan,

az SHS. kir. áHavasutak szállítója
Vel. Kikinda. Flóküzlet: Zombolja.

Ispán kerestetik

azonnali belépésre gyöngyházai gazdaságunkba. Személyes jelentkezés a

Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank vezérigazgatójánál, Veliki Becskerekén.

Május elsejére berbeado **egy f a telep és egy raktár,**

mely a belvárosban a Béga mellett fekszik.

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

Egy fiatal **házmesterpárt**

azonnali belépésre keresek.

Az asszony kisebb háziteendőket is köteles végezni.

Piking, ügynök.

Egy jóforgalmu **üzlet** — sarokház —

berendezéssel vagy anélkül is, betegség miatt eladó.

Jeges Károly, Debeljacska.

Eladó egy gramofon

30 lemezzel és egy jókarban levő **kerékpár.**

Frank András, Nemetécska.

Egy keveset használt **fűthető fürdőkád**

eladó

KOHN bádognál

Milettyeva (Temesvári) u. 1. ez.